

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de decizie al Consiliului local Trifești
„Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale UAT Trifești,
UAT Pereni, UAT Pripiceni-Răzeși, UAT Peciște și UAT Gordinești”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de decizie a fost elaborat de Grupul de lucru comun constituit pentru pregătirea procesului de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale Trifești, Pereni, Pripiceni-Răzeși, Peciște și Gordinești, în colaborare cu Primarul satului Trifești, dl Mihail Budurin, cu participarea reprezentanților autorităților administrației publice locale din unitățile administrativ-teritoriale participante.

La elaborarea proiectului au fost utilizate rezultatele activității Grupului de lucru comun, concluziile consultărilor publice desfășurate în fiecare unitate administrativ-teritorială participantă, analiza indicatorilor demografici, economici și financiari, precum și documentele elaborate în cadrul procesului de amalgamare voluntară.

2. Condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal

Proiectul de decizie este elaborat în temeiul:

- art. 14 alin. (2) lit. k¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- art. 5, art. 6, art. 8, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale;
- pct. 25, 39, 40 și 43 din Metodologia de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023;
- Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional;
- Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția

Consolidarea administrației publice locale reprezintă una dintre reformele prioritare promovate de Guvernul Republicii Moldova și urmărește crearea unor unități administrativ-teritoriale capabile să ofere servicii publice eficiente, moderne și sustenabile, să gestioneze eficient resursele publice și să asigure dezvoltarea echilibrată a comunităților locale.

Analizele efectuate la nivel național au demonstrat că numeroase autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi dispun de resurse financiare limitate, capacitate administrativă redusă și dificultăți în exercitarea competențelor stabilite de legislație. Fragmentarea administrativă limitează capacitatea de atragere a investițiilor și îngreunează dezvoltarea infrastructurii publice și prestarea serviciilor de calitate către cetățeni.

În acest context, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale, instituind mecanisme juridice, administrative și financiare care permit consolidarea comunităților locale prin asocierea voluntară a unităților administrativ-teritoriale.

În urma analizelor efectuate de autoritățile administrației publice locale din Trifești, Pereni, Pripiceni-Răzeși, Peciște și Gordinești s-a constatat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 5 din Legea nr. 225/2023, respectiv:

- unitățile administrativ-teritoriale formează un teritoriu continuu și compact;
- există continuitate administrativă și geografică;

- comunitățile au relații economice și sociale consolidate;
- serviciile publice existente permit dezvoltarea unei administrații locale eficiente;
- criteriile prevăzute de Metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023 indică satul Trifești drept centru administrativ al viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate.

Profilul viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate evidențiază existența unei comunități cu aproximativ 3.469 locuitori, o suprafață de 89,31 km², aproximativ 2.188 gospodării și o rețea rutieră de aproape 74 km, elemente care oferă premise reale pentru consolidarea capacității administrative și dezvoltarea serviciilor publice.

Bugetul local consolidat al celor cinci unități administrativ-teritoriale este estimat la 26.579.219 lei, ceea ce permite o planificare integrată a investițiilor și utilizarea eficientă a resurselor financiare.

În cadrul activității Grupului de lucru comun au fost organizate ședințe de lucru în cadrul cărora au fost analizate criteriile de eligibilitate pentru amalgamare, prioritățile de dezvoltare ale fiecărei unități administrativ-teritoriale și Viziunea privind viitorul unității administrativ-teritoriale amalgamate. De asemenea, au fost examinate mecanismele de sprijin financiar oferite de stat și măsurile necesare pentru pregătirea dosarului de amalgamare voluntară.

Conform estimărilor efectuate în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 925/2023, viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată va putea beneficia de Stimulentul financiar nr. 2, estimat la 12.041.543 lei, destinat finanțării investițiilor capitale.

Direcțiile orientative de utilizare a acestor resurse vizează:

- extinderea și modernizarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă în UAT Pripiceni-Răzeși și UAT Peciște;
- reabilitarea și modernizarea drumurilor locale și a infrastructurii rutiere în UAT Gordinești și UAT Pereni.

Aceste investiții urmăresc dezvoltarea echilibrată a tuturor localităților participante și creșterea calității serviciilor publice furnizate cetățenilor.

Adoptarea prezentului proiect de decizie reprezintă etapa procedurală obligatorie prevăzută de art. 11 din Legea nr. 225/2023 pentru constituirea dosarului de amalgamare voluntară și transmiterea acestuia către Cancelaria de Stat.

Neadoptarea proiectului ar împiedica continuarea procedurii legale de amalgamare voluntară și ar conduce la pierderea oportunităților de consolidare administrativă și de accesare a stimulentei financiare acordate de stat pentru dezvoltarea infrastructurii publice și modernizarea serviciilor locale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul principal al proiectului de decizie îl constituie aprobarea amalgamării voluntare a unităților administrativ-teritoriale Trifești, Pereni, Pripiceni-Răzeși, Peciște și Gordinești, în vederea constituirii unei unități administrativ-teritoriale cu o capacitate administrativă, instituțională și financiară consolidată, capabilă să asigure servicii publice de calitate și o dezvoltare durabilă a întregului teritoriu.

Prin adoptarea proiectului se urmărește:

- aprobarea amalgamării voluntare a celor cinci unități administrativ-teritoriale;
- constituirea dosarului de amalgamare voluntară în conformitate cu prevederile Legii nr. 225/2023 și ale Hotărârii Guvernului nr. 925/2023;
- desemnarea satului Trifești drept centru administrativ al noii unități administrativ-teritoriale;

- transmiterea dosarului consolidat către Cancelaria de Stat;
- inițierea etapelor prevăzute de legislație pentru finalizarea procesului de amalgamare voluntară.

Elementul de noutate al proiectului îl constituie constituirea unei noi unități administrativ-teritoriale prin asocierea voluntară a cinci autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi, în conformitate cu cadrul normativ instituit prin Legea nr. 225/2023.

Prin realizarea proiectului se urmăresc:

- consolidarea capacității administrative și instituționale;
- utilizarea eficientă a resurselor financiare și umane;
- îmbunătățirea calității serviciilor publice;
- dezvoltarea infrastructurii publice;
- creșterea capacității de atragere a investițiilor și a fondurilor externe;
- dezvoltarea economică și socială durabilă a întregului teritoriu.

Prioritățile investiționale identificate în cadrul procesului de amalgamare sunt:

- extinderea și modernizarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă;
- reabilitarea și modernizarea drumurilor locale;
- modernizarea infrastructurii publice;
- dezvoltarea serviciilor publice locale;
- atragerea investițiilor și valorificarea programelor naționale și europene de finanțare.

În acest sens, valoarea estimativă a Stimulentului financiar nr. 2, în sumă de 12.041.543 lei, constituie principalul mecanism de susținere a investițiilor prioritare prevăzute pentru viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea proiectului de decizie va avea un impact pozitiv asupra administrației publice locale prin consolidarea capacității administrative și instituționale a autorităților participante.

Constituirea unei unități administrativ-teritoriale amalgamate va permite:

- eficientizarea procesului decizional;
- utilizarea mai eficientă a resurselor umane și materiale;
- reducerea costurilor administrative;
- dezvoltarea serviciilor publice moderne și digitalizate;
- îmbunătățirea managementului financiar și bugetar;
- creșterea capacității de planificare strategică și implementare a proiectelor investiționale.

Noua unitate administrativ-teritorială va administra un teritoriu de aproximativ 89,31 km², cu 3.469 locuitori, aproximativ 2.188 gospodării și o rețea rutieră de aproape 74 km, ceea ce va permite gestionarea unitară și eficientă a serviciilor publice.

Consolidarea administrativă va facilita cooperarea cu autoritățile administrației publice centrale, cu partenerii de dezvoltare și cu instituțiile finanțatoare, sporind capacitatea de atragere a investițiilor și implementare a proiectelor de interes public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Bugetul local consolidat al celor cinci unități administrativ-teritoriale este estimat la 26.579.219 lei.

Implementarea proiectului nu generează cheltuieli suplimentare imediate din bugetele locale, investițiile urmând a fi realizate prin mecanismele financiare prevăzute de legislația în vigoare și prin accesarea fondurilor naționale și externe disponibile.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va avea un impact favorabil asupra mediului de afaceri prin consolidarea administrației publice locale și îmbunătățirea infrastructurii publice.

Amalgamarea voluntară va contribui la:

- simplificarea relațiilor dintre autoritățile administrației publice locale și mediul de afaceri;
- reducerea timpului de prestare a serviciilor administrative;
- creșterea atractivității investiționale a teritoriului;
- dezvoltarea antreprenoriatului local;
- facilitarea accesului agenților economici la programe de finanțare naționale și europene.

Proiectul nu instituie taxe, impozite sau alte obligații suplimentare pentru mediul de afaceri.

4.4. Impactul social

Implementarea proiectului va avea un impact social pozitiv prin îmbunătățirea accesului populației la servicii publice de calitate și prin dezvoltarea infrastructurii locale.

Prin realizarea investițiilor prioritare se urmărește:

- extinderea accesului populației la apă potabilă;
- modernizarea infrastructurii rutiere;
- îmbunătățirea mobilității între localitățile participante;
- dezvoltarea serviciilor publice locale;
- reducerea diferențelor de dezvoltare dintre localitățile participante;
- creșterea calității vieții locuitorilor.

Consolidarea administrației publice locale va permite utilizarea eficientă a resurselor disponibile și dezvoltarea echilibrată a tuturor comunităților participante la procesul de amalgamare voluntară.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de decizie nu reglementează colectarea sau prelucrarea unor categorii noi de date cu caracter personal.

Prelucrarea datelor necesare implementării procesului de amalgamare se va realiza exclusiv în condițiile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul respectă principiile egalității și nediscriminării consacrate de Constituția Republicii Moldova și de legislația națională.

Măsurile propuse se aplică în mod egal tuturor locuitorilor unităților administrativ-teritoriale participante, fără discriminare pe criterii de sex, vârstă, etnie, limbă, religie, dizabilitate, opinie sau apartenență politică.

4.5. Impactul asupra mediului

Adoptarea proiectului nu produce efecte negative asupra mediului.

Dimpotrivă, consolidarea administrației publice locale creează premise pentru:

- dezvoltarea proiectelor de eficiență energetică;
- modernizarea rețelelor de alimentare cu apă;
- dezvoltarea sistemelor de canalizare;
- gestionarea eficientă a deșeurilor;
- amenajarea spațiilor verzi;
- implementarea proiectelor de protecție a mediului finanțate din fonduri naționale și externe.

4.6. Alte impacturi relevante

Procesul de amalgamare voluntară va contribui la:

- consolidarea capacității instituționale a autorităților publice locale;
- îmbunătățirea guvernantei locale;
- creșterea transparenței actului administrativ;
- dezvoltarea cooperării interinstituționale;
- sporirea capacității de absorbție a fondurilor externe;
- implementarea eficientă a strategiilor locale și regionale de dezvoltare.

Analiza impactului demonstrează că beneficiile economice, administrative și sociale ale amalgamării voluntare depășesc costurile aferente procesului de reorganizare și contribuie la dezvoltarea durabilă a comunităților participante.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de decizie nu constituie un act normativ de transpunere a legislației Uniunii Europene și nu are ca obiect implementarea directă a unui act juridic obligatoriu al Uniunii Europene.

Proiectul reprezintă un act administrativ adoptat în executarea prevederilor:

- Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legii nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale;
- Hotărârii Guvernului nr. 925/2023 pentru aprobarea Metodologiei de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale.

Totodată, proiectul este compatibil cu principiile Cartei Europene a Autonomiei Locale și promovează autonomia locală, descentralizarea administrativă, buna guvernare și consolidarea capacității autorităților administrației publice locale.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normative

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr. 225/2023, proiectul de decizie a fost supus procedurilor de informare și consultare publică.

Au fost organizate consultări publice în cadrul cărora au fost prezentate proiectul de decizie, Viziunea privind viitorul unității administrativ-teritoriale amalgamate, avantajele amalgamării voluntare, etapele procesului și oportunitățile de dezvoltare.

În cadrul consultărilor publice desfășurate în UAT Trifești nu au fost formulate recomandări, propuneri sau obiecții din partea participanților, fapt consemnat în procesul-verbal al consultării publice.

7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect de decizie se încadrează în cadrul normativ existent și constituie o etapă procedurală obligatorie în procesul de amalgamare voluntară reglementat de Legea nr. 225/2023. Ulterior aprobării amalgamării și finalizării procedurilor legale, autoritățile administrației publice locale vor iniția armonizarea actelor administrative locale cu noua organizare administrativ-teritorială, inclusiv:

- structura organizatorică a autorității publice locale;
- statele de personal;
- regulamentele de organizare și funcționare;
- documentele strategice de dezvoltare;
- actele privind administrarea patrimoniului public;
- alte acte administrative necesare funcționării noii unități administrativ-teritoriale.

8. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normative

După adoptarea prezentei decizii, autoritățile administrației publice locale vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Consolidarea dosarului de amalgamare voluntară și transmiterea acestuia către Cancelaria de Stat, prin intermediul Primăriei satului Trifești, desemnată centru administrativ al viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate.
2. Cooperarea cu autoritățile administrației publice centrale pentru finalizarea etapelor procedurale ale procesului de amalgamare voluntară.
3. Informarea continuă a populației privind evoluția procesului de amalgamare și efectele acestuia asupra organizării administrației publice locale.
4. Elaborarea și aprobarea măsurilor administrative necesare organizării și funcționării noii unități administrativ-teritoriale.
5. Asigurarea continuității prestării serviciilor publice locale pe întreaga perioadă de implementare a procesului de amalgamare, fără afectarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor.

9. Concluzii

Analiza juridică, administrativă, instituțională și economico-financiară demonstrează că proiectul de decizie este elaborat în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, ale Legii nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și ale Hotărârii Guvernului nr. 925/2023.

Procesul de amalgamare voluntară a UAT Trifești, UAT Pereni, UAT Pripiceni-Răzeși, UAT Peciște și UAT Gordinești răspunde obiectivelor de consolidare a administrației publice locale și creează premise pentru constituirea unei unități administrativ-teritoriale viabile, capabile să asigure servicii publice de calitate, să gestioneze eficient resursele disponibile și să atragă investiții în beneficiul tuturor comunităților participante.

Noua unitate administrativ-teritorială va administra un teritoriu de 89,31 km², cu o populație de aproximativ 3.469 locuitori, 2.188 gospodării, un buget local consolidat de 26.579.219 lei și posibilitatea accesării Stimulentului financiar nr. 2, estimat la 12.041.543 lei, destinat investițiilor în infrastructura publică locală.

În consecință, se propune aprobarea proiectului de decizie al Consiliului local Trifești „Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale UAT Trifești, UAT Pereni, UAT Pripiceni-Răzeși, UAT Peciște și UAT Gordinești”.

Primar al satului Trifești

Mihail BUDURIN